

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA PRACY I POLITYKI SOCJALNEJ

z dnia 21 sierpnia 1997 r.

w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stopniu niepełnosprawności, trybu postępowania przy orzekaniu oraz zakresu, składu i sposobu działania zespołów orzekających o stopniu niepełnosprawności.

Na podstawie art. 2a ust. 8 ustawy z dnia 9 maja 1991 r. o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 46, poz. 201, Nr 80, poz. 350 i Nr 110, poz. 472, z 1992 r. Nr 21, poz. 85, z 1993 r. Nr 11, poz. 50 i Nr 28, poz. 127, z 1995 r. Nr 1, poz. 1, Nr 5, poz. 25 i Nr 120, poz. 577 oraz z 1996 r. Nr 100, poz. 461) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Szczegółowe zasady orzekania o stopniu niepełnosprawności

§ 1. 1. Przy ocenie stopnia niepełnosprawności bierze się pod uwagę:

- 1) orzeczenie lekarskie o stanie zdrowia osoby zainteresowanej uwzględniające stałe lub okresowe naruszenie sprawności organizmu,
- 2) wiek, płeć, wykształcenie, zawód, posiadane kwalifikacje,
- 3) wykonywane zatrudnienie, warunki pracy,
- 4) możliwość dalszego wykonywania pracy,
- 5) możliwość całkowitego lub częściowego przywrócenia zdolności do wykonywania dotychczasowej lub innej pracy, w tym także w warunkach specjalnych, poprzez leczenie, rehabilitację lub reorientację zawodową,
- 6) możliwość poprawy w zakresie funkcjonowania w życiu codziennym, pełnieniu ról społecznych i bezpośrednich kontaktów ze środowiskiem po-

przez leczenie, rehabilitację, szkolenie, zaopatrzenie w sprzęt pomocniczy i rehabilitacyjny, usługi i inne działania dostosowane do potrzeb osoby niepełnosprawnej.

2. Naruszenie sprawności organizmu uważa się za:

- 1) trwałe (stałe) — jeśli według wiedzy medycznej stan zdrowia nie rokuje poprawy,
- 2) okresowe — jeśli według wiedzy medycznej może nastąpić poprawa stanu zdrowia.

§ 2. 1. Zaliczenie do odpowiedniego stopnia niepełnosprawności może być orzeczone na stałe lub okresowo.

2. W razie wydania orzeczenia stwierdzającego okresowe zaliczenie do odpowiedniego stopnia niepełnosprawności ustala się termin ponownego rozpatrzenia sprawy po upływie okresu, w którym według wiedzy medycznej może nastąpić poprawa lub pogorszenie stanu zdrowia, stanowiące podstawę do zmiany orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

§ 3. 1. Zachowanie zdolności do pracy w warunkach specjalnych oznacza możliwość zatrudnienia osoby niepełnosprawnej na stanowisku pracy, które w szczególności:

- 1) spełnia warunki w zakresie dostępności, funkcjonalności i bezpieczeństwa pracy,
- 2) jest przystosowane i oprzyrządowane odpowiednio do potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności,
- 3) umożliwia prowadzenie rehabilitacji.

2. Za niezdolność do wykonywania zatrudnienia uważa się niezdolność do wykonywania jakiegokolwiek zatrudnienia w warunkach innych niż warunki specjalne.

3. Za częściową niezdolność do wykonywania zatrudnienia uważa się obniżenie zdolności do wykonywania dotychczasowego zatrudnienia w porównaniu do zdolności, jakie wykazują pracownicy o podobnych kwalifikacjach i przygotowaniu zawodowym mający pełną sprawność fizyczną i psychiczną.

§ 4. 1. Przy ocenie zdolności do wykonywania zatrudnienia osoby, która nie była zatrudniona, bierze się pod uwagę, czy i jakie zatrudnienie mogłaby ona podjąć z uwzględnieniem posiadanego wykształcenia, zawodu i posiadanych kwalifikacji.

2. Przy ocenie zdolności do wykonywania zatrudnienia osoby, która podjęła lub podejmie zatrudnienie w warunkach specjalnych, bierze się pod uwagę, czy zdolność ta może być zachowana i realizowana wyłącznie w tych warunkach.

3. W stosunku do osoby, która nie pozostaje w zatrudnieniu, ocenia się, czy ta osoba — biorąc pod uwagę stopień sprawności organizmu — ma obniżoną zdolność do wykonywania zatrudnienia w porównaniu do zdolności pracowników o podobnych kwalifikacjach i przygotowaniu zawodowym mających pełną sprawność fizyczną i psychiczną.

Rozdział 2

Tryb postępowania przy orzekaniu o stopniu niepełnosprawności

§ 5. Wniosek o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zwany dalej „wnioskiem”, składa się do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności, zwanego dalej „zespołem”.

§ 6. 1. Wniosek powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko osoby zainteresowanej, datę jej urodzenia oraz adres zamieszkania,
- 2) dane dotyczące wykształcenia, zawodu, posiadanych kwalifikacji oraz zatrudnienia,
- 3) określenie celu, dla którego niezbędne jest uzyskanie orzeczenia,
- 4) podpis osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego.

2. Do wniosku załącza się posiadaną dokumentację medyczną oraz inne dokumenty umożliwiające ocenę stopnia niepełnosprawności.

§ 7. 1. Wniosek złożony do zespołu przewodniczący zespołu kieruje do rozpatrzenia na posiedzeniu składu orzekającego oraz ustala termin jego posiedzenia.

2. Z posiedzenia sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący i członkowie składu orzekającego.

3. W posiedzeniu składu orzekającego bierze udział osoba zainteresowana, którą wzywa się na termin posiedzenia za zwrotnym poświadczeniem odbioru, najpóźniej na 14 dni przed posiedzeniem.

§ 8. 1. W razie nie usprawiedliwionego niestawienia wezwanej osoby na posiedzenie składu orzekającego, wzywa się ją w nowo wyznaczonym terminie z jednoczesnym powiadomieniem o skutkach niestawienia. Niestawiennictwo na posiedzenie składu orzekającego w nowo wyznaczonym terminie skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpoznania.

2. Jeżeli przyczyną niestawienia się na posiedzenie składu orzekającego jest długotrwała lub nie rokująca poprawa choroba uniemożliwiająca osobiste stawienie, stwierdzona odpowiednim zaświadczeniem lekarskim, ustaleń mogą dokonać w miejscu pobytu osoby zainteresowanej członkowie składu orzekającego wyznaczeni przez przewodniczącego zespołu. Jedną z osób wyznaczonych przez przewodniczącego zespołu jest lekarz. W tym przypadku skład orzekający orzeka na podstawie ustaleń dokonanych przez wyznaczonych członków składu orzekającego.

§ 9. 1. Na potrzeby składu orzekającego przewodniczący składu wydaje orzeczenie lekarskie, o którym mowa w § 1 ust. 1 pkt 1.

2. Orzeczenie lekarskie wydawane jest na podstawie:

- 1) przeprowadzonego badania lekarskiego,
- 2) analizy dokumentacji medycznej,
- 3) wyników badań dodatkowych, konsultacji specjalistycznych lub obserwacji szpitalnej, na którą kieruje osobę zainteresowaną lekarz—przewodniczący składu orzekającego, uznając je za niezbędne do wydania orzeczenia.

3. Badania, konsultacje specjalistyczne i obserwacje szpitalne, o których mowa w ust. 2 pkt 3, wykonywane są w publicznych zakładach opieki zdrowotnej.

§ 10. 1. Po rozpoznaniu sprawy skład orzekający wydaje orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

2. Skład orzekający może rozpoznać sprawę i wydać orzeczenie o stopniu niepełnosprawności bez wzywania osoby zainteresowanej na posiedzenie — jeśli posiada ona orzeczenie lekarskie, o którym mowa w § 9 ust. 1 — i jeżeli uzna pozostałą dokumentację za wystarczającą. O terminie posiedzenia należy zawiadomić osobę zainteresowaną, za zwrotnym poświadczeniem odbioru, informując ją o nieobowiązkowym stawieniu.

3. Orzeczenie składu orzekającego zapada większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego składu orzekającego.

4. Członek składu orzekającego, w razie odmiennej oceny w sprawie, zgłasza na piśmie swoje zdanie od-

rębne wraz z uzasadnieniem. Fakt zgłoszenia zdania odrębnego odnotowuje się w protokole.

5. Orzeczenia składu orzekającego podpisane przez wszystkich członków składu orzekającego ogłasza przewodniczący na posiedzeniu.

§ 11. 1. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności powinno zawierać:

- 1) oznaczenie zespołu i składu orzekającego, który je wydał,
- 2) datę wydania orzeczenia,
- 3) podstawę prawną,
- 4) nazwisko i imię osoby zainteresowanej,
- 5) datę i miejsce urodzenia osoby zainteresowanej oraz adres zamieszkania lub pobytu,
- 6) określenie lub odmowę określenia stopnia niepełnosprawności,
- 7) datę lub okres zaistnienia niepełnosprawności,
- 8) okres, na jaki orzeczono stopień niepełnosprawności,
- 9) wskazania określone przez skład orzekający stosownie do art. 2a ust. 6 ustawy o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych,
- 10) uzasadnienie,
- 11) pouczenie o przysługującym odwołaniu,
- 12) podpis z podaniem imienia i nazwiska przewodniczącego składu orzekającego oraz podpisy członków składu orzekającego.

2. Uzasadnienie orzeczenia powinno zawierać wskazania faktów, które skład orzekający uznał za istotne w sprawie, dokumentów, na których się oparł, lub przyczyn, z powodu których odmówił zaliczenia do stopnia niepełnosprawności. W przypadkach gdy orzeczenie uwzględnia w całości żądanie osoby zainteresowanej, skład orzekający może odstąpić od uzasadnienia.

3. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności doręcza się na piśmie osobie zainteresowanej.

§ 12. 1. Rozpatrzenie sprawy o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności następuje niezwłocznie, nie później jednak niż w okresie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku, a w przypadku spraw szczególnie skomplikowanych, wymagających badań specjalistycznych lub konsultacji — nie później niż w okresie 4 miesięcy od daty złożenia wniosku.

2. W przypadku orzeczenia o zaliczeniu do stopnia niepełnosprawności przewodniczący zespołu wydaje zainteresowanemu legitymację osoby niepełnosprawnej. Wzór legitymacji stanowi załącznik do rozporządzenia.

§ 13. 1. Osoba zainteresowana może wnieść w ciągu 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia odwołanie do Krajowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności, zwanego dalej „Krajowym Zespołem”, za pośrednictwem zespołu, który wydał orzeczenie.

2. Tryb postępowania przy orzekaniu o stopniu niepełnosprawności określony w rozporządzeniu stosuje się do postępowania przed Krajowym Zespołem.

§ 14. Do postępowania przed zespołami i Krajowym Zespołem w zakresie nie uregulowanym w rozporządzeniu mają zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 3

Skład i sposób działania zespołów i Krajowego Zespołu

§ 15. 1. W skład zespołów i Krajowego Zespołu wchodzi w szczególności:

- 1) lekarze,
- 2) psychologów i pedagogów,
- 3) doradców zawodowi,
- 4) pracownicy socjalni,
- 5) inni specjaliści uznani za niezbędnych.

2. Przewodniczącym składu orzekającego jest lekarz.

3. W posiedzeniu składu orzekającego musi brać udział przewodniczący i co najmniej 2 członków.

§ 16. 1. Pełnomocnik do Spraw Osób Niepełnosprawnych w odniesieniu do Krajowego Zespołu, a dyrektor wojewódzkiego urzędu pracy — w odniesieniu do zespołu, wyznaczają sekretarza oraz pracowników obsługi administracyjno-biurowej.

2. Sekretarz i pracownicy obsługi administracyjno-biurowej są zatrudniani na podstawie umowy o pracę.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 17. 1. Uznaje się orzeczenie wydane na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym i o ubezpieczeniu społecznym:

- 1) o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji — za znaczny stopień niepełnosprawności,
- 2) o całkowitej niezdolności do pracy — za umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- 3) o częściowej niezdolności do pracy oraz orzeczenie o celowości przekwalifikowania zawodowego — za lekki stopień niepełnosprawności.

2. Uznaje się zaliczenie na podstawie przepisów dotychczasowych do:

- 1) I grupy inwalidów — za znaczny stopień niepełnosprawności,
- 2) II grupy inwalidów — za umiarkowany stopień niepełnosprawności,
- 3) III grupy inwalidów — za lekki stopień niepełnosprawności.

3. Orzeczenia dotyczące stałej albo długotrwałej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, a także stwierdzające niezdolność do samodzielnej egzystencji, uznaje się za zaliczenie do:

- 1) I grupy inwalidów albo znacznego stopnia niepełnosprawności, jeśli przysługuje zasiłek pielęgnacyjny,

2) III grupy inwalidów albo lekkiego stopnia niepełnosprawności — w pozostałych przypadkach.

4. Przepis § 12 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 18. Jeżeli ustalenie stopnia niepełnosprawności w sprawach z wniosków zgłoszonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia następuje po wejściu w życie rozporządzenia, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydają zespoły i Krajowy Zespół, z zastosowaniem zasad orzekania wynikających z rozporządzenia.

§ 19. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 1997 r.

Minister Pracy i Polityki Socjalnej: *T. Zieliński*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 21 sierpnia 1997 r. (poz. 627)

Wzór

Strona 1

Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w*
Krajowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Warszawie*

LEGITYMACJA OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ

.....
(imię i nazwisko)

Fotografia właściciela
legitymacji

.....
(podpis)

Strona 2

Na podstawie art. 2a ustawy z dnia 9 maja 1991 r. o zatrudnianiu i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 46 poz. 201, z późniejszymi zmianami), Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w (Krajowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w Warszawie) na posiedzeniu w dniu wydał orzeczenie o stopniu niepełnosprawności i na podstawie wydanego orzeczenia zaliczył Pana(ią) urodzonego(ą) w dniu w legitymującego(ą) się dokumentem stwierdzającym tożsamość do osób z stopniem niepełnosprawności
(nazwa dokumentu, numer, seria)

na stałe*/okresowo*, tj. do dnia

Legitymacja traci ważność po okresie, na który wydano orzeczenie o niepełnosprawności.

....., dnia

.....
(podpis przewodniczącego zespołu)

* Niepotrzebne skreślić.